M Á S O K É R T E G Y Ü T T

Gemeinsam für andere 2008

52. évfolyam, 5. (810.) szám ISSN 1026-2156 Bécs, 2008. október 28.

Az Útmutató 2008. októberi igéje:
„Kelet és nyugat tájait ujjongásra indítod.“ (Zsolt 65,9b)

Az igazságot követvén szeretetben

„Hatalmas a te karod, Uram, kezed erős, jobbod felséges. Igazság és jog trónodnak támasza, szeretet és hűség jár előtted.” (Zsolt 89,14-15)

Vajon elpusztítod az igazat is a bűnössel együtt? Mi van akkor, ha Sodomában és Gomorában 50, 45, 30, 20 vagy akár csak 10 igaz ember is van?! Mi van akkor, ha egyetlen igaz van?! Ő is a pusztulás sorsára jut? Mi van azokkal, akik éhezik és szomjúhozzák az igazságot, de csak elnyomás, megalázás, kirekesztés és félelem jut számukra osztályrészül? Hol marad mindazok felelősségre vonása, akik csalárd módon lopnak, csalnak, hazudnak, akik embereket megaláznak, életutakat ellehetetlenítenek? Miért van az, hogy a hazug hamarabb célt ér, a szép, fiatal és megnyerő sikeresebb, az álságosan könyöklő eredményesebb és a megalkuvó győzedelmeskedik? Igazságért kiált a világ! Igazságért, amely büntet és jutalmaz, amely helyreállítja a dolgok rendjét és valós értékét.

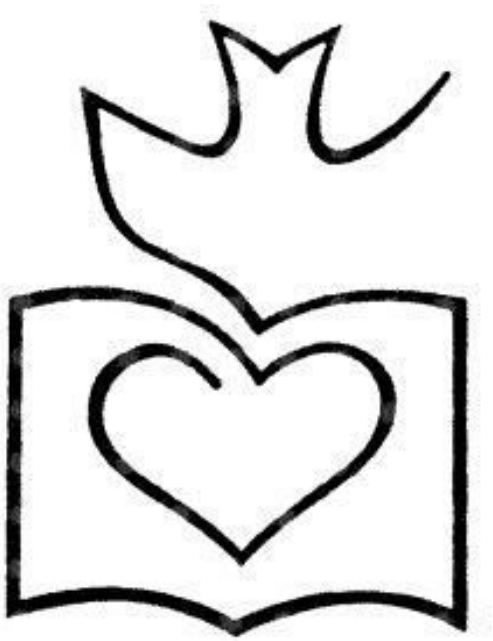

Ahol igazság van szeretet nélkül, ott a szeretetlenség az úr. Ott sok rész-igazság és „én igazam” harcol egymással, görcsösen és győzelemre törekedve. Ott nem élet támad, nincs növekedés és fejlődés, nincsenek célok, tervek, ötletek. Rideg világ ez, ahol a félelem uralkodik, ahol az igazság okozta sebek nem tudnak gyógyulni, ahol a vélt vagy valós igazuk tudatában élők ökölbe szorított kézzel és szívvel igazságuk rabságában senyvednek. Szeretetért és irgalomért kiált a világ! Szeretetért, amely béklyóinktól megszabadít, amely kiűzi a félelmet, amely megbékélt szívvel és az újrakezdés lehetőségével ajándékoz meg.

Ahol szeretet van igazság nélkül ott a hamisság az úr. Ott az álságos érzelgősség, a felelősségvállalás nélküli általó és önáltató kegyeskedés csupán függőséget és rabságban tartó kötődést teremt. A szeretet-szóvirágok sok koszt és szennyet elfednek, mögöttük a tiszteletlenség, szeretetlenség, lenézés és megvetés érzései és tettei burjánzanak. A szeretet-máz lehullása után nyilvánvalóvá válik mindaz, ami nem igaz. A kirakatvilág látszat-szépsége félelemből mégis gyakran foltozásra kerül, bár a hazugság és üresség, a magány és megalázkodás repedései maradandó sebeket és testet-lelket romboló nyomokat hagynak.

Valódi igazság szeretetben és valódi szeretet igazságban létezik. Az igazság szeretetben képes túllépni a fájdalmon, a szeretet igazságban nem légvárakra épít. Ott van testi-lelki egészség, növekedés és épülés, ahol szeretet és igazság együtt van jelen. A szeretet együtt örül az igazsággal. Nem ál-békességre törekszik, de nem is a másik sértegetése, tévedéseinek számbavétele, vagy a felette való győzedelmeskedés mozgatja. Ha kell, felvállalja a konfliktust és olyan megoldások után kutat, amelyek épülést és megelégedést jelentenek. De nagy szükségünk van a szeretetben kimondott igaz szavakra és a szeretetben véghezvitt igaz cselekedetekre! Megóvnak az önhittségtől, iránymutatást adnak, növekedésre serkentenek.

A szeretet és igazság útján már járt előttünk Valaki, aki életén keresztül bizonyságot tett arról, hogy ez az az út, amely nem félelemre, nem korszellemre, nem hatalmi erőviszonyokra, nem látszat-igazságokra és függőség-szeretetre alapoz. A szeretet és igazság útja Jézus Krisztus. Ő az igazság, ő a szeretet és életünk útjának ő ad irányultságot. Kérdéseinkben, tusakodásainkban, még akár tévedéseinkben és bizonytalanságainkban is ő az, aki magához hív, és annak az életútnak az élésére bíztat, amire én vagyok elhívva. Szabad élet ez, az igazságot követvén szeretetben. Ìme, az Ember!

„Az igazsághoz ragaszkodva növekedjünk fel szeretetben mindenestül őhozzá, aki a fej, a Krisztus.” (Ef 4,15)

Solymár Mónika

* Az illusztráció Simon András grafikája.

GYÜLEKEZETI ALKALMAK ÉS HÍREK

Istentiszteletek

- **Bécs, 1070 Lindengasse 44/a. kápolna**

2008. november 02.	11.00 óra	Istentisztelet úrvacsoraosztással
2008. december 07.	11.00 óra	Istentisztelet úrvacsoraosztással

- **Graz, Heilandskirche gyülekezeti terem (8010 Graz, Kaiser Josef-Platz 9.)**

2008. november 02.	16.00 óra	Istentisztelet úrvacsoraosztással
2008. december 07.	16.00 óra	Istentisztelet úrvacsoraosztással

A lelkészi hivatal telefonszáma (csak mobiltelefonon elérhető): ✆ +43/650 58 777 12
A lelkészi hivatal e-mail címe: 💻 evang-ungarisch@chello.at

„Ó, jöjj el, áldott karácsony!” - Ádventi délután

Szokásos ádventi alkalmunkat ebben az esztendőben a Magyar Katolikus Egyházközséggel, a Bécsi Magyar Iskolával és a 72. számú Bécsi Magyar Cserkészcsapattal közösen tartjuk. Alkalmunkon a soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus Líceum tanulói és tanárai érkeznek hozzánk, akik „Ó, jöjj el, áldott karácsony!” – címmel ádventi és karácsonyi dalokat adnak elő, valamint bemutatják a gimnáziumot. A cserkészek karácsonyi bazárral és betlehemessel készülnek. Az adventi alkalomhoz szeretetvendégség kapcsolódik, kérjük, süteményekkel és egyéb segítséggel járuljanak hozzá rendezvényünkhöz. Gyermekeknek külön játékos programokat is szervezünk. Szeretettel várunk mindenkit!

Időpont: 2008. december 13. (szombat) 15.00 óra
Helyszín: Lindengasse evangélikus templom (1070 Wien, Lindengasse 44/a)

Anyakönyvi hírek

Gyülekezetünkben lehetőség van arra, hogy magyar ill. német-magyar nyelven végezzünk kazuális szolgálatokat.

2008. augusztus 2-án a Bécs-Lindengassei evangélikus templomban megkereszteltük *Nagy Nórát*, Hankó Éva Enikő és Nagy Zoltán gyermekét. „Ezt mondja az ÚR: Én nem feledkezem meg terólad. Íme, tenyerembe vésztelek téged!” (Ézs 49,15-16)

2008. szeptember 20-án a mödlingi evangélikus templomban megkereszteltük *János Maximiliánt*, Katrin Hartmann és János Attila gyermekét. „Uram, szereteted az égig ér, hűséged a fellegekig.” (Zsolt 36,6)

2008. április 26-án a Bécs-Lindengassei evangélikus templomban megáldottuk *Gábor Kiremidjian és Antónia Kiremidjian Nagy* házasságát. „Legyetek egyetértésben, éljetek békességben és a szeretet és békesség Istene veletek lesz.” (2Kor 1,13)

2008. augusztus 29-én a feltámadás reménységével búcsút vettünk *Somogyi Erzsébettől*.

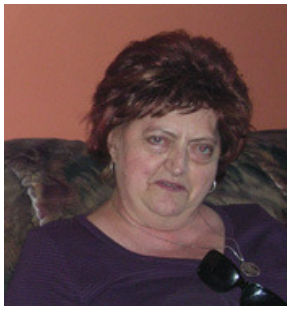

Somogyi (Kesely) Erzsébet Monoron született 1949. november 16-án. 1988 áprilisában érkezett két gyermekével, Edmonddal és Patríciával Ausztriába. Nehéz körülmények között élték itt életüket, de gyermekei iránti felelősség életerőt és akaraterőt jelentett számára. Harmadik gyermeke, Viktória már Bécsben született. A gyülekezet életébe bekapcsolódott, a rendezvényeket rendszeresen látogatta, ezek megszervezésében segített. A segíteni akarás, tanácsadás jellemezte emberi kapcsolatait és munkáját egyaránt. Az egyre jobban elhatalmasodó betegség 59 éves korában vetett véget küzdelmes földi életútjának. „A te kezedbe ajánlom lelkemet, te váltasz meg engem, Uram, igaz Isten!“ (Zsolt 31,6)

Őriszigeti kirándulás

Szép, napsütéses őszi időben érkezhettünk meg Őriszigetre, hogy az itteni evangélikus gyülekezet tagjaival együtt ünnepeljük az aratási hálaadó ünnepi istentiszteletet. Az oltár az alkalomnak megfelelően, kukoricával, szőlővel, búzával és egyéb terményekkel feldíszítve. A liturgiát Mesmer Ottó őriszigeti lelkész végezte, a Zsidókhoz írt levél szavai alapján (Zsid 13,15-16) Dr. Solymár Mónika prédikált.

Az istentiszteletet követően a gyülekezeti teremben szeretetvendégségre került sor, ahol a szigetiekkel találkozhattunk, beszélgethettünk. A Kirchenwirt fogadóban megtapasztalhattuk, milyen is egy sokfogásos, gazdag lakoma.

Ebéd után a szigeti román kori katolikus templomot néztük meg, amely egy időben az evangélikusok temploma is volt. Megragadott bennünket a templom díszítése, egyszerűsége és jelképrendszere.

Az Irányi-házba vettük utunkat, ahol délután jó hangulatú beszélgetés, kerti gyümölcsözés részesei lehettünk. Köszönet értette Hollós Bélának és feleségének! Befejezésül Őrisziget környékén sétáltunk, a napsütéses ősz, a környék nyugalma nagy hatással volt mindnyájunkra.

Beiktatták Mag. Karl Schiefermair egyházfőtanácsost

Az Ausztriai Evangélikus Egyházban Dr. Michael Bünker volt egyházfőtanácsos püspökké választását követően Mag. Karl Schiefermairt választották meg új egyházfőtanácsossá. Felelősségi területéhez tartozik a hittanoktatás, felnőttképzés, diakónia, környezetvédelem, vallásközi és felekezetközi kérdések mellett a nemzetközi gyülekezetek ügye is, így gyülekezetünk kérdéseiben is ő az egyház részéről a partnerünk.

Karl Schiefermair 1957-ben született, Grazban nevelkedett, majd teológiai és néprajzi tanulmányait követően Bruck an der Murban volt segédlelkész. 1984-től csaknem tíz éven keresztül Mödlingben iskolalelkész. Életének következő állomása ismét Graz, ahol 1993-tól a Pedagógiai Akadémián valláspedagógiát oktat és az Észak-Grazi gyülekezet lelkésze. Az Alsó-Ausztriai Szuperintendencia 1997-ben az iskolaügyek és a hittanoktatás felügyeletével bízza meg, e tisztségéből választja meg az Ausztriai Evangélikus Egyház Zsinata egyházfőtanácsosnak.

Beiktatására 2008. szeptember 21-én került sor a Bécs-Belvárosi evangélikus templomban. Prédikációjában Pál apostol kolossébeliekhez írott levele alapján a türelem, szelídség, jóság és alázat felöltéséről, Isten képmására történő megújulásról beszélt (Kol 3).

Magyar bibliafordítások I.

Halotti beszéd - A középkor egyházi nyelve Európában a latin, így amikor Magyarország felveszi a római keresztyénséget, a latin nyelvű misézés terjed el hazánkban is. A latin mellett azonban egy-egy igehirdetés, bibliai felolvasás magyarul is elhangzik vagy leírásra kerül. Ezt támasztja alá első magyar nyelvemlékünk, az 1192-95 körül keletkezett *Halotti beszéd*, amely magyar nyelven megtartott temetési igehirdetés. A Halotti beszéd nem bibliafordítás, de a bűneset történetét magyarul írja le, közben bibliai alapfogalmakat alkot, egy-egy mondatot szó szerint fordít.

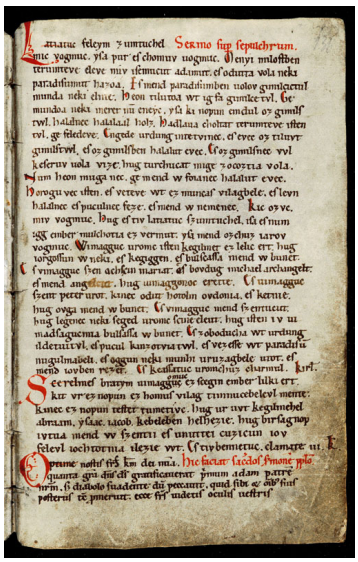

„Látjátok feleim szemetekkel mik vagyunk. Bizony por és hamu vagyunk. Mennyi malasztban teremtette eleve Isten a mi ősünket, Ádámot, és adta volt neki a paradicsomot házává. Megmondatta: a paradicsomban levő minden fa gyümölcséből szabad élnie – egy fa gyümölcse hijján. Megmondatta neki, miért ne ennék: Bizony mely napon eendel e fa gyümölcsébül, halálnak halálával halsz. Hallá halálát teremtő Istentül, de megfeledé. Engedett az ördög intetinek és evék a tiltott gyümölcsből és a gyümölcsben halált evék. Mert a gyümölcsnek oly keserű vala íze, hogy torkukat megakasztotta volt. S lám nemcsak magának, de mind ő fajának halált evék. Haraguvék Isten és ide veté őt ez munkás világba bele. S ez lőn halálnak és pokolnak fészke s minden ő nemének. Kik azok? Mi vagyunk. Bizony mind ahhoz járók vagyunk.” (A Halotti beszéd – revideált szöveg)

Huszita bibliafordítás - Az első kéziratos részfordítások az előreformáció időszakában születnek. Az előreformáció több irányzata közül hozzánk a huszitizmus jut el, és a huszita eszmék megjelenése azt is jelenti, szükségesnek tartják, hogy magyarul szólaljon meg Isten igéje. A Biblia fordítását el is kezdi Pécsi Tamás és Újlaki Bálint 1436-ban Kamoncon. A husziták üldözése miatt Moldvába kell menekülniük, itt fejezik be munkájukat 1439-ben. A bibliafordítás főbb jellemzői: több, addig nem létező új szót alkotnak, a Szentlelket Szent Szelletnek fordítják, a névelők hiányoznak a nyelvből. A fordítás teljes egészében nincs meg, három (Bécsi, Müncheni és Apor kódex) kódexben lévő bibliafordítást azonosítanak vele. A Müncheni kódexben található az Úrtól tanult imádság legrégebbi szövege:

„Mi atyánk, ki vagy mennyekben, szenteltessék te neved. Jöjjön te országod. Légyen te akaratod, miként mennyen és azonként földön. Mi testi kenyerönk felett való kenyeret adjad münekünk ma. És bocsásad münekönk mü vétetönket, miként es mü bocsátonk nekönk vétetteknek. És ne vígy münket kisértetbe. De szabadócs münket gonosztól. Ámen”

A reformáció elterjedése hazánkban is új lendületet ad a bibliafordításoknak. Isten igéje érjen el, szólítson meg minden embert, ne csak a latinul tudók értsék a prédikációkat, hallják az Isten üzenetét! Legyen lehetősége mindenkinek anyanyelvén olvasni a Bibliát! Ezeket a célokat megkönnyítette a könyvnyomtatás feltalálása is (Gutenberg 1450). A reformáció hívei nyomdákat hoznak létre (Nagyszeben, Sárvár, Brassó, Kolozsvár, Magyaróvár, Debrecen, Nagyvárad, stb.), ahonnan sorra kerülnek ki prédikációs könyvek, imádsággyűjtemények, káték és bibliafordítások. Isten igéjének minél hűebb tolmácsolása is fontossá válik; a reformáció fordítói már nem a latin Vulgátát, hanem a héber és görög szövegeket veszik fordításuk alapjául.

Sylvester János Új Testamentuma – Az első teljes magyar nyelvű Újszövetséget Sylvester János fordította Sárváron. Sylvester János humanista tudós volt, tanulmányait Krakkóban és Wittenbergben végezte, majd Nádasdy Tamás sárvári udvarába került, ahol lehetőséget kapott fordítói munka végzésére. Magyar nyelvű Új Testamuntumát 1541-ben nyomtatták ki Sárváron, ez a munka az első Magyarországon megjelent magyar nyelvű könyv. A fordítás nyelve az élő beszédhez közel áll, szókincse gazdag, az idegen eredetű szavakat kerüli. Nehéz igék címmel a jelentésében nem egyértelmű szavakat a könyv végén megmagyarázza, ugyanitt a pénzek, mérőszerszámok és betegségek magyarázatát is megtaláljuk.

Solymár Mónika

Íme, mily jó a testvérek egysége

Ecce quam bonum – Ó, mily jó és mily gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek! - a 133. (132.) zsoltár versei szóltak egy gyönyörű graduale dallamán, mintegy közös nevezőként a IV. Váci Nemzetközi Gregorián Fesztivál minden közreműködő együttesének előadásában, amelyek tagjai között ortodox pap és protestánsok is énekeltek.

Nagy érdeklődés közepette zajlottak a Gregorián Társaság és a Váci Püspökség rendezésében azok az ünnepi napok, amelyen a liturgia töltötte be a legfontosabb szerepet. Ezeken az alkalmakon és a Vácon és Budapesten elhangzott koncerteken kizárólag az hangzott, ami a kereszténység legjellemzőbb sajátja, ami nem sokkal fiatalabb magánál az egyháznál sem, hiszen együtt született, alakult azzal a liturgiával, amely a Biblia szent szövegeit a legszentebb módon hordozza a legemberibb nyelven, az ének nyelvén.

A most megrendezett fesztivál gerincét – éppen úgy, mint a 1998-ban, 2002-ben és 2005-ben – a liturgikus alkalmak alkották, mivel ott tapasztalható meg a gregorián ének imádságos lelkülete és művészi értéke. A gregorián misék állandó részeinek (ordinarium) éneklésébe éppen ezért mindenki bekapcsolódhatott, a változó részeket (proprium) és a gregorián zsolozsmákat (laudes, vesperás) pedig a meghívott szkólák énekelték.

Az idei fesztiválra a világhírű gregorián együttesek közül Ausztriából, Észtországból, Japánból, Magyarországról és Olaszországból érkezett nyolc szkóla, akik rendszeresen végeznek liturgikus szolgálatot. Csodálatos volt megtapasztalni azt a közelítést, amely az első fesztivál óta eltelt tíz év alatt is folyamatosan hallható volt: a szkólák énekében a szövegértelmezés alig tért el egymástól. Ez nyilván egy fejlődésnek a következménye. A tudományos kutatások, amelyek ennek az interpretációnak a hátterében állnak, biztosítják ezt az egységes éneklést. A gregorián szemiológia ugyanis a legrégebbi kódexek (8.-9. század) neumáiból (a szöveg fölé írt vezénylő intések) következtet az éneklés megformálására, azaz a szent szövegek értelmezésére, hiszen a gregorián nem más, mint énekelt imádság, ezért megszólaltatását mindig a szövegben való elmélyedés, elemzés előzi meg, a szavaknak és mondatoknak át kell járniuk az értelem, a szív és a lélek rétegeit.

Többek meglepetésére ez utóbbi alkalmon az észt **Vox Clamantis** együttes (vezetőjük: *Jaan-Eik Tulve*) a gregorián után későközépkori többszólamú repertoárjából is énekelt, ahol a kristálytiszta éneklésből következő, természetesen megszólaló felhangok mellett az Európában igen kevesek által elsajátított (mongol sámánok által ma is használt) dorombének segítségével még felhangdúsabb teret értek el. Legnagyobb ma élő nemzeti zeneszerzőjük, *Arvo Pärt* az együttesnek komponált műve után az elragadtatottságtól csak később megszólaló tapsvihar ráadást csalt ki: egy indiai-zsidó imát hallhattunk. A jelek szerint a hallgatóság nem szívesen szállt ki ebből a hangárból.

A távolról érkezettek mindig sajátos hangzásvilágot képviselnek. Így volt ez a japán **Capella Gregoriana** (vezetőjük: *Veronika Hashimoto*) esetében is, akik finoman, egységesen, a keleti emberek visszafogottságával énekeltek, így mindig el kellett telnie egy kis időnek, mire ráhangolódhatott a hallgatóság. Viszont pici, törékeny alkatú vezetőjük utána mi mindent kihozott a szkólából! A budapesti koncerten az *Ego clamavi* kezdetű *Communio* pl. igazi felkiáltás volt: „Hozzád kiáltok, Uram!”. A szombat esti hangversenyen az *Alleluia* lendületes ujjongását csak a szkóla nő tagjai énekelték, s így még inkább angyali ragyogással szólalt meg az amúgy is könnyed, jól irányítható hangokkal éneklő együttes.

A másik, talán még szokatlanabb hangzást a gráci **Kirchenmusikinstitut** szkólája (vezetőjük: *Prof. Dr. Franz Karl Praßl* és *Eugeen Liven d'Abelardo*) hozta, hiszen az együttes fele Európa legkeletibb részeiről származik. Sötét, telt tónusuk alapvetően meghatározta az egész hangszínt, ami az európai fülnek szokatlan lehet, különösen a gregorián énekben. *Franz Karl Praßl* energikus, feltűnően gyors tempókat követelő vezénylése – amit szuggesztivitása miatt együttese meg is valósított – viszont tényleges ellentétben állt a gregorián kiegyensúlyozott atmoszférájával. Talán az okozta ezt, hogy Vác a szkóla telített programú, hosszú és megerőltető kelet-európai turnéjának egyik kezdeti állomása volt. Így ez alkalommal inkább a kisebb hangcsoportok és részek kidolgozottságát hallhattuk.

A szombat esti hangversenyen a **Vox Clamantis** is csak gregoriánt énekelt, a legtöbb együtteshez hasonlóan egy adott hét propriumát (a mise változó tételei) adták elő. A szkóla összeállítása eleve érdekes volt, hiszen a hét férfi mellett egy nő is énekelt, tenor hangmagasságban. Egy szólóban egyedül is hallhattuk őt ezen a hangszínen – gyönyörűen, kiegyenlítetten –, ám a zsoltárversek után visszatérő antifónákban egy oktávval a férfiak felett énekelt, mintegy megkoronázva a tétel második elhangzását. A szkóla könnyed, lendületes énekében az óriási, egy levegőre áténekelt ívek a tartalom kifejezését szolgálták, a fokozás és a csúcspontok zenei-szövegi összefüggése átütően nyilvánult meg.

Absender: P.b.b.
Ungarisch-Evangelische Gemeinde
AB in Österreich
A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15
Gefördert aus Mitteln der
Volksgruppenförderung.
Erscheinungsort: Wien
Verlagspostamt: A-1060 Wien
Zul.Nr.: GZ 02Z031072 M

Eva-Maria BARKI Dr. RA
1010 W i e n
Landhausgasse 4

Medieninhaber und Herausgeber:Ungarisch-Evangelische Gemeinde A.B. in Österreich, A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15.
Lelkészi hivatal telefonszáma: +43/650/58 777 12, Home page: www.evang-ungarisch.at E-mail: evang-ungarisch@chello.at
Bankverbindung: Bank Austria Creditanstalt, A-1011 Wien, Schottengasse 6.
BLZ 12000. Konto Nr. 0029-04191/00. IBAN: AT701100000290419100; SWIFT (BIC): BKAUATWW
Redaktion: Géza Schubert, Dr. Solymár Mónika

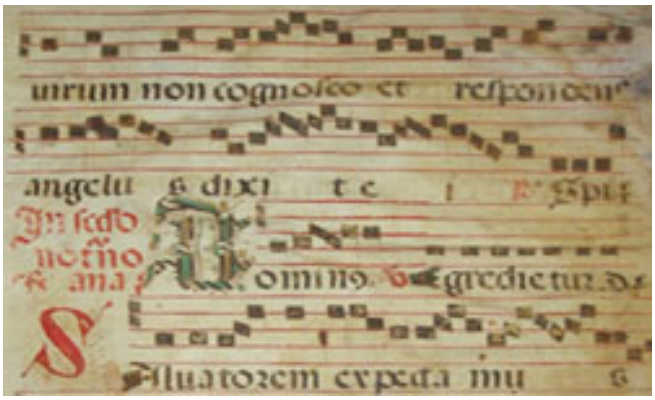

A bécsi **Schola Resupina** (vezetőjük: *Isabell Köstler*), a Nyílt Napon bemutatkozó négy szkólát leszámítva, a fesztivál legkisebb létszámú együttese, ha csak nem számítjuk a velük érkezett gyereksereget. A hat női tagból álló együttesben a vezető, maga is énekesként, a közönség felé fordulva a félkör közepén, diszkrét, de mégis inspiráló mozdulatokkal vezényelt. Természetesen csengő hangjuk, és az életteli feszültség-oldás hullámzása akkor is szépen hatott, amikor kicsit fáradtabbnak tűntek. *Isabell Köstler* vezénylését leginkább folyóhoz hasonlítanám, a szkóla gyönyörű legato ívei a szólistánál viszont sajnos különálló hangokká estek szét. Sajátos volt a hangversenyen bemutatott énekek tematikája, adott hét propriuma helyett „faciem tuam" (a Te arcodat) volt a kulcsszava koncertprogramjuknak, s e tematika szerint válogatták az énekeket misepropriumokból és a zsolozsma-tételekből.

A veronai **In Dulci Jubilo** (vezetőjük: *Prof. Dr. Alberto Turco*) az észtekhez hasonlóan óriási íveket is egy levegőre énekelt, életteli, igazi olasz temperamentumuk a gregorián interpretációjukon is érezhető volt. Szólistájuk zengő, magabiztos éneke szintén végig könnyed és hajlékony maradt. Feltűnő, hogy előadásmódjuk pár év alatt mennyire közel került a budapesti **Cantate Schola** (vezetőjük: *ifj. Sapszon Ferenc*) stílusához, akik szintén szárnyalóan, mégis méltóságteljes legato ívekkel, áradóan énekelnek, s élen járnak a szavak és mondatok érzékletes – az ész, a szív és a lélek hármas egységében történő – megformálásában.

A **Schola Gregoriana Budapestinensis** (vezetőjük: *Béres György*, a Fesztiválok művészeti vezetője) egységes énekén érezhető a tizennégy éves, hetenként végzett szolgálat rutinja, amelynek köszönhetően sok kifejezésbeli finomsággal árnyalta a gregorián éneklését. A liturgiai ihletettség, az imádság ereje átütött a szkóla énekén, *Béres György* vezénylése pedig a gregorián énekek szövegértelmezésében való páratlan elmélyülést tükrözte. A hangzásban ugyan egy női hang vivő ereje érvényesült, a férfikar puha legato ívei által az egységes éneklés arányai megmaradtak. *Béres György* sokat dolgozik együtt a másik két budapesti szkóla vezetőjével, *ifj. Sapszon Ferenc*cel, aki maga is tagja ennek az együttesnek.

A Fesztiválon az észtek és az olaszok mellett a legkiválóbb a két budapesti, a Kodály Zoltán Magyar Kórusiskolához kapcsolódó szkóla volt. A már említett **Cantate Schola** és a **Jubilate Schola** (mindkét szkóla vezetője: *ifj. Sapszon Ferenc*, Liszt díjas karnagy) összetartása a fesztiválon is megnyilvánult, mert a zsolozsmákat (vesperás és laudes) együtt énekelték közel ötvenen. Megint csak összecsiszolódott közösségről tanúskodik, hogy a vezetőjükkel együtt hét fiú kiegyensúlyozta a negyven lányt. Fantasztikus volt ennyi embert együtt hallani, ahogy a zsolozsmákon teljesen egységesen és érthetően zsoltározik, ami igen kényes a recitálás és egymás levegővételének érzékelése miatt. Ez csakis így lehetséges, ha a szakmai tudás mellett akkora a lélek és a szeretet, amely a hangzáson át olyannyira átüt, hogy az izzás és a nyugalom elárasztja a hallgatót.

A gregorián itt Vácon hozzá méltó liturgikus környezetben szólalt meg, s így igazán érvényesülhetett igazi lényege, az az életteli, dinamikus nyugalom, amely erőt és egységet sugároz a hallgatóság felé, előrevetítve a hívek egységének reménységét.

Táborszky Györgyi